

Political Communication via Social Media Networks of Citizens in Nakhon Sawan City Municipality, Nakhon Sawan Province

Narapong Wasittitanond¹ and Pharadon Kaewbutdee²

Received: January 28, 2026

Revised: September 28, 2026

Accepted: September 29, 2026

Abstract

The objectives of this research article were 1) to study the level of political communication via social media network of citizens in Nakhon Sawan City Municipality, Nakhon Sawan Province; 2) to compare the level of political communication via social media network of citizens in Nakhon Sawan City Municipality, Nakhon Sawan Province, classified by personal factors; and 3) to examine guidelines for applying Bala 4 to political communication via social media network of citizens in Nakhon Sawan City Municipality, Nakhon Sawan Province. This study was a mixed-methods research. Quantitative data were collected from a sample of 398 citizens in Nakhon Sawan City Municipality using a questionnaire. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test. Qualitative data were collected from 17 key informants selected through purposive sampling using a structured interview form; data were analyzed through inductive summarization and interpretation. The research findings revealed that

¹ FAR FORWARD COMPANY LIMITED

² Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding author, e-mail: narapong.wa@gmail.com, Tel. 0898263666

1) political communication via social media network of citizens in Nakhon Sawan City Municipality, Nakhon Sawan Province, was overall at a high level ($\bar{X}$ = 3.73, S.D. = 0.15); 2) citizens with different genders, ages, education levels, and occupations held significantly different opinions regarding the level of political communication via social media network at the .05 significance level; and 3) guidelines for applying Bala 4 to political communication via social media network consisted of 3.1) Panya-bala: we should encourage the use of wisdom to carefully consider, analyze, and verify information before disseminating it; 3.2) Viriya-bala: efforts to stay informed should be encouraged, and communication methods should be developed to be creative and appropriate; 3.3) Anavajja-bala: communication characterized by honesty and responsibility should be encouraged, while the distortion of information should be avoided; and 3.4) Sangaha-bala: communication that fostered cooperation, unity, and public participation in society should be promoted.

Keywords: political communication, social media network,
Nakhon Sawan City Municipality

การสื่อสารทางการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของประชาชน เขตเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

นราพงษ์ วสุจิตานนท์¹ และภราดร แก้วบุตรดี²

Received: January 28, 2026

Revised: September 28, 2026

Accepted: September 29, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการสื่อสารทางการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของประชาชนเขตเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ 2) เปรียบเทียบระดับการสื่อสารทางการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของประชาชนเขตเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) ประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการสื่อสารทางการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของประชาชนเขตเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ เป็นการวิจัยเชิงผานวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่เขตเทศบาลนครนครสวรรค์ จำนวน 398 คน เครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และ f-test ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 17 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การสรุปแบบอุปนัย และการตีความ ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชาชนมีความคิดเห็นต่อระดับการสื่อสารทางการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ ด้านโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.15) 2) เปรียบเทียบระดับการสื่อสารทางการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพต่างกัน ความ

¹ บริษัท ฟาร์ฟอร์เวิร์ด จำกัด

² มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์

Corresponding author, e-mail: narapong.wa@gmail.com, Tel. 0898263666

คิดเห็นต่อระดับการสื่อสารทางการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ แตกต่างกันไป 3) การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการสื่อสารทางการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ พบว่า 3.1) ปัญญาพล เมื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการสื่อสารทางการเมืองจะช่วยให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 3.2) วิริยะพล สามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีได้ โดยหมั่นติดตามข่าวสารและข้อมูลทางการเมืองอยู่เสมอ 3.3) อนวัชขพล ควรนำมาประยุกต์ใช้ในทุกด้านของชีวิต รวมถึงการสื่อสารทางการเมือง 3.4) สังคหพล ช่วยสร้างสังคมที่เป็นประชาธิปไตยที่เข้มแข็งและยั่งยืน สร้างความสามัคคีในสังคม

คำสำคัญ: การสื่อสารทางการเมือง, เครือข่ายสังคมออนไลน์, เทศบาลนครนครสวรรค์

บทนำ

การสื่อสารทางการเมือง เป็นกระบวนการทางการเมืองที่สำคัญ หากปราศจากการสื่อสารก็ไม่มีสิ่งที่เรียกว่า การเมืองดำรงอยู่ เพราะการเมืองเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับข้อมูลข่าวสารทั้งในด้านการรับรู้ และการถ่ายทอดทั้งในหมู่ประชาชนและผู้มีอำนาจทางการเมือง เมื่อโลกก้าวเข้าสู่ยุคที่คนทั่วไปมีโอกาสได้เรียนหนังสือ จากเดิมการศึกษาผูกขาดเฉพาะในแวดวงพระชนชั้นสูง และในหมู่ขุนนางเท่านั้น การสื่อสารทางการเมืองมีผลทำให้สื่อมวลชนกลายเป็นสถาบันหนึ่งที่มีบทบาททางการเมือง เพราะมีความสำคัญสูงยิ่งต่อคุณภาพของระบอบประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นแหล่งข้อมูลความรู้ ข่าวสารแก่ประชาชนในทางการเมือง มีความสำคัญต่อระบบการเมืองเป็นดั่งเส้นใยสมองของรัฐบาล หากปราศจากการสื่อสารก็ไม่อาจนำมาซึ่งการตอบรับสนับสนุนจากประชาชน ในระบอบประชาธิปไตยซึ่งถือเสียงประชาชนเป็นผู้ตัดสินเลือกผู้ปกครองกระบวนการสื่อสารทางการเมืองจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญในทุกขั้นตอนทางการเมือง อย่างไรก็ตามนอกจากการสื่อสารการเมืองที่กระทำโดยนักการเมืองแล้ว การสื่อสารทางการเมืองโดยภาคประชาชนก็มีบทบาทสำคัญ เพราะการสื่อสารทางการเมืองเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน การเดินขบวน การประท้วงเหล่านี้ เป็นรูปแบบหนึ่งของการสื่อสารทางการเมือง มีให้เห็นในสังคมประชาธิปไตยอยู่เสมอ รัฐบาลต้องเรียนรู้วิธีการจัดการและการสื่อสารเพื่อคลี่คลายปัญหา (ปาริชาติ ชุมพงศ์, 2568)

สื่อสารทางการเมืองในปัจจุบันได้รับการขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในแง่ของการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่มีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและเปิดพื้นที่สำหรับการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองจากประชาชนทุกกลุ่ม การพัฒนาเทคโนโลยีที่ทำให้การสื่อสารสะดวกและรวดเร็วมากขึ้น ทำให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นในเรื่องการเมืองเครือข่ายสังคมออนไลน์เช่น Facebook, Twitter, และ Line ได้กลายเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้ประชาชนสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นทางการเมือง การใช้งานเครื่องมือเหล่านี้ไม่เพียงแต่เป็นการส่งข้อมูลข่าวสาร แต่ยังช่วยสร้างพื้นที่ให้ประชาชนสามารถแสดงออกถึงความเห็นต่างๆ ต่อระบบการเมืองในประเทศ การสื่อสารผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์สามารถเชื่อมโยงประชาชนจากหลากหลายกลุ่มให้มีโอกาสร่วมแสดงความคิดเห็น และยังช่วยสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สูงขึ้น โดยการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง การประท้วง หรือกิจกรรมทางการเมืองต่างๆ ซึ่งทำให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองได้มากขึ้นโดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาสื่อกระแสหลัก การสื่อสารมีความสำคัญและความสัมพันธ์กับการเมืองเป็นอย่างมาก เพราะการเมืองเป็นเรื่องของการใช้อำนาจ การควบคุมอำนาจ และการบริหารจัดการอำนาจ เพื่อประโยชน์ของสาธารณะและประชาชนซึ่งการใช้อำนาจทางการเมืองนั้นสร้างผลกระทบต่องานทุกคนในสังคมส่วนการสื่อสารเป็นเรื่องของการส่งข้อมูลเพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างสมาชิกประชาชนในสังคม ประเด็นที่ได้รับความสนใจในการศึกษาอย่างกว้างขวางในวงวิชาการกระบวนการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพมีองค์ประกอบหลัก ได้แก่ ผู้ส่งสาร สาร ช่องทางหรือสื่อ ผู้รับสาร ผลสะท้อนกลับ และบริบท ในอดีตผู้ปกครองมักส่งสารไปยังผู้ถูกปกครองด้วยวิธีการสื่อสารแบบทางเดียว แต่เมื่อสังคมเกิดการวิวัฒน์เป็นสังคมประชาธิปไตยที่เน้นการสร้างการมีส่วนร่วม รูปแบบการสื่อสารที่ใช้ จะเป็นการสื่อสารสองทาง จุดเปลี่ยนสำคัญในประวัติศาสตร์การสื่อสารทางการเมือง คือ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสารสนเทศ ซึ่งเป็นสิ่งที่ส่งผลต่อความเปลี่ยนแปลงในวิถีการดำเนินชีวิตของผู้คนทั่วโลก ทั้งด้านสถานที่และเวลา (มัลลิกา บุญมีตระกูล มหาสุข, 2565)

การเลือกตั้งเทศบาลนครนครสวรรค์ ถือเป็นการเลือกตั้งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อท้องถิ่น สิ่งที่น่าสนใจของการเลือกตั้งครั้งนี้คือการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการหาเสียงจากการเมืองท้องถิ่นในอดีตที่มักเน้นการลงพื้นที่ พบปะกับประชาชนโดยตรง การปราศรัยในชุมชน หรือการใช้

ป้ายและรถขยายเสียง ไปสู่การใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างเข้มข้น ผู้สมัครและทีมงานได้ใช้แพลตฟอร์มยอดนิยมอย่าง Facebook, TikTok รวมถึงการถ่ายทอดสดผ่านโซเชียลมีเดียเพื่อสื่อสารกับประชาชน การใช้เทคโนโลยีดังกล่าวไม่เพียงช่วยเผยแพร่นโยบายอย่างรวดเร็ว แต่ยังสร้างความใกล้ชิดกับประชาชนมากขึ้น เพราะเปิดโอกาสให้มีการโต้ตอบ แสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้แบบเรียลไทม์ บทบาทของโซเชียลมีเดียยังช่วยให้การหาเสียงเข้าถึงกลุ่มผู้มีสิทธิเลือกตั้งรุ่นใหม่ได้มากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มวัยทำงานและเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสพข่าวสารผ่านสื่อออนไลน์มากกว่าสื่อดั้งเดิม ประชาชนจึงไม่ได้เป็นเพียงผู้รับสารฝ่ายเดียว แต่สามารถมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ แสดงความคิดเห็น และกำหนดทิศทางทางการเมืองของพื้นที่ตนเองได้อย่างใกล้ชิด ผ่านการแชร์ข้อมูล การถกเถียงในคอมเมนต์ ไปจนถึงการสร้างกระแสสังคมออนไลน์ในระดับท้องถิ่น ดังนั้น การเลือกตั้งเทศบาลนครนครสวรรค์จึงเป็นกรณีศึกษาที่ชัดเจนของการเมืองท้องถิ่นในยุคดิจิทัล ที่แสดงให้เห็นว่า สื่อสังคมออนไลน์ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการสื่อสารทางการเมือง การสร้างภาพลักษณ์ของผู้สมัคร และการขยายฐานผู้สนับสนุนในเชิงพื้นที่ ความเปลี่ยนแปลงนี้ไม่เพียงทำให้การหาเสียงมีความทันสมัยมากขึ้น แต่ยังสอดคล้องกับแนวโน้มการเมืองระดับชาติที่พรรคการเมือง เช่น พรรคก้าวไกล สามารถใช้สื่อสังคมออนไลน์สร้างพลังทางการเมืองและเอาชนะการเลือกตั้งทั่วไปได้สำเร็จ ซึ่งเมื่อสะท้อนกลับมาในระดับท้องถิ่น ย่อมตอกย้ำให้เห็นว่าโซเชียลมีเดียได้กลายเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดพลวัตการเมืองในทุกๆ ระดับ ทั้งระดับประเทศและระดับท้องถิ่น (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดนครสวรรค์, 2568)

แม้ว่าจะมีการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และบทบาทของเทคโนโลยีดิจิทัลต่อการเมืองในระดับประชาชนไทยอย่างต่อเนื่อง แต่จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ยังมุ่งเน้นการศึกษาการสื่อสารทางการเมืองในระดับชาติ การหาเสียงของพรรคการเมือง หรือพฤติกรรมการรับข่าวสารของประชาชนในภาพรวม ขณะที่การศึกษาที่เชื่อมโยงการสื่อสารทางการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์กับหลักพุทธธรรม โดยเฉพาะหลักพละ 4 ได้แก่ ปัญญาพละ วิริยพละ อดิวิชขพละ และสังคหพละ เพื่อนำมาอธิบายพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนในระดับท้องถิ่นยังมีอยู่อย่างจำกัด อีกทั้งยังไม่มีงานวิจัยที่ศึกษาในบริบทของประชาชนเขตเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการสื่อสารทางการเมือง

เข้าสู่ยุคดิจิทัลอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในช่วงการเลือกตั้งท้องถิ่นที่สื่อสังคมออนไลน์เข้ามามีบทบาทต่อการรับรู้ การแสดงความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมุ่งเติมเต็มช่องว่างทางวิชาการดังกล่าว ด้วยการบูรณาการแนวคิดด้านการสื่อสารทางการเมืองร่วมกับหลักพุทธธรรม เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพระ 4 ในการส่งเสริมการสื่อสารทางการเมืองที่สร้างสรรค์ มีคุณธรรม และเหมาะสมกับบริบทการเมืองท้องถิ่นในยุคเครือข่ายสังคมออนไลน์

ดังนั้น เพื่อให้การสื่อสารทางการเมืองของนักการเมือง และกลุ่มการเมืองถึงประชาชนด้วยความซื่อสัตย์ และถูกต้องไม่มีความบิดเบือน จึงสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องนำหลักคุณธรรมจริยธรรม มาประยุกต์ใช้เพื่อกำกับคุณธรรม จริยธรรมของนักการเมืองท้องถิ่น และกลุ่มการเมืองต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้อง และจำเป็นต้องมีหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา คือ หลักธรรมพระ 4 มาเป็นแนวทางในการสื่อสารทางการเมืองของกลุ่มต่างๆ กับประชาชนผู้รับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองเพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่น หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น ซึ่งต้องเข้าไปบริหารท้องถิ่นชุมชนแทนตนเอง จากปัญหาข้างต้นที่กล่าวมานั้น ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษา “การสื่อสารทางการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของประชาชนเขตเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ตามหลักพุทธธรรม” เพื่อให้การพัฒนากระบวนการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร สื่อสารทางการเมืองกับกลุ่มเครือข่ายการเรียกร้องสิทธิทางการเมือง หรือเข้าร่วมการชุมนุมต่างๆ อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการพัฒนาการสื่อสารทางการเมืองของประชาชน และเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยนี้สามารถนำมาวางแผน หรือกำหนดแนวทางการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น และกระตุ้นให้ประชาชนมีการสื่อสารทางการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ ให้มากขึ้นต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการสื่อสารทางการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของประชาชนเขตเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการสื่อสารทางการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของประชาชนเขตเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ตามปัจจัยส่วนบุคคล

3. เพื่อประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการสื่อสารทางการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของประชาชนเขตเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมวิธี (Mixed Methods Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการสื่อสารทางการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของประชาชนเขตเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

1. การศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมือง ทฤษฎีการสื่อสารทางการเมือง แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง หลักพุทธธรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. การวิจัยเชิงปริมาณ

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาการสื่อสารทางการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของประชาชน แบ่งเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับระดับการสื่อสารทางการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของประชาชนเขตเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งวัดจากทฤษฎีการสื่อสารทางการเมือง มีตัวชี้วัด 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านผู้ส่งสาร ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านช่องทางการส่งสาร และด้านผู้รับสาร เป็นข้อคำถามทั้งหมด 28 ข้อ

การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของคำถาม จากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ผลการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถามในภาพรวมได้ค่า (IOC) = 1.00

การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 30 ชุด เพื่อหา

ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.870

2.2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่เขตเทศบาลนครนครสวรรค์ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ จำนวนประชากรทั้งสิ้น 50,550 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่เขตเทศบาลนครนครสวรรค์ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 398 คน คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ Taro Yamane (1973) ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง แบบแบ่งชั้น (Stratified random Sampling) โดยใช้เซตเลือกตั้งเป็นระดับในการสุ่มตัวอย่างอย่าง

2.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้ 1) ทำหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย และขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย 2) ผู้วิจัย ลงพื้นที่เทศบาลนครนครสวรรค์ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ แล้วทำการชี้แจง 3) นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์เชิงปริมาณ ใช้วิธีการวิเคราะห์ดังนี้ 1) สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ 2) สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ ค่า t-test และ f-test

3. การวิจัยเชิงคุณภาพ

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการสื่อสารทางการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของประชาชนเขตเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ได้แก่ หลักพระ 4 ประกอบด้วย ปัญญาพละ วิริยพละ อดิวิชัยพละ และสังคหพละ

3.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) โดยแบ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 17 รูป/คน ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลนครนครสวรรค์ จำนวน 8 คน กลุ่มที่ 2 ประธานชุมชน หรือ ผู้นำชุมชน จำนวน 3 คน กลุ่มที่ 3 นักบริหารการเมืองท้องถิ่น จำนวน 3 คน กลุ่มที่ 4 นักวิชาการ จำนวน 3 คน

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ 1) นำหนังสือจาก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์ ถึงผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์ 2) สร้างความสัมพันธ์กับผู้ให้ข้อมูลหลัก และกลุ่มเป้าหมายพบปะพูดคุย เพื่อสร้างความคุ้นเคย และแจ้งวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 3) กำหนดนัดหมายวันเวลาที่จะดำเนินการสัมภาษณ์ที่แน่นอน เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้เตรียมตัว และเตรียมเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการเก็บรวบรวมข้อมูล 4) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก และบุคคลอื่นๆ โดยใช้วิธีการบันทึกเทป จดบันทึก และสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับกลุ่มเป้าหมาย

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ วิเคราะห์โครงสร้าง สรุปแบบอุปนัย (Inductive Approach) และการตีความ (Interpretation) จากปรากฏการณ์ในพื้นที่ และนำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) เพื่ออธิบายการสื่อสารทางการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของประชาชนเขตเทศบาลนครนครสวรรค์ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับการสื่อสารทางการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของประชาชนเขตเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

ตารางที่ 1 ระดับการสื่อสารทางการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของประชาชนเขตเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวม

(n=398)

ระดับการสื่อสารทางการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของ ประชาชนเขตเทศบาลนครนครสวรรค์	ระดับการสื่อสารทางการเมืองผ่าน เครือข่ายสังคมออนไลน์		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ด้านผู้ส่งสาร	3.69	0.31	มาก
2. ด้านข้อมูลข่าวสาร	3.75	0.18	มาก
3. ด้านช่องทางการส่งสาร	3.76	0.21	มาก
4. ด้านผู้รับสาร	3.73	0.15	มาก
โดยรวม	3.73	0.15	มาก

จากตารางที่ 1 ระดับการสื่อสารทางการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของประชาชนเขตเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.73$, S.D. = 0.15) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านช่องทางการส่งสาร ($\bar{x} = 3.76$, S.D. = 0.21) ด้านข้อมูลข่าวสาร ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 0.18) ด้านผู้รับสาร ($\bar{x} = 3.73$, S.D. = 0.15) และด้านผู้ส่งสาร ($\bar{x} = 3.69$, S.D. = 0.31) ตามลำดับ

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การเปรียบเทียบระดับการสื่อสารทางการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของประชาชนเขตเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบระดับการสื่อสารทางการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของประชาชนเขตเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ตามปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	t	F	sig
เพศ	3.60		0.00*
อายุ		2.48	0.00*
ระดับการศึกษา		2.32	0.00*
อาชีพ		2.19	0.00*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 การเปรียบเทียบระดับการสื่อสารทางการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของประชาชนเขตเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน ความคิดเห็นต่อระดับการสื่อสารทางการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของประชาชนเขตเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการสื่อสารทางการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของประชาชนเขตเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า

ด้านผู้ส่งสาร 1) ควรสร้างกลไกในการตรวจสอบข้อเท็จจริงของข้อมูลข่าวสารทางการเมือง เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นกลาง 2) ควรบังคับใช้กฎหมาย

อย่างเข้มงวด กำหนดบทลงโทษที่รุนแรงสำหรับผู้ที่ทำให้เกิดความเสียหายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เช่น การบิดเบือนข้อมูล การใส่ร้ายป้ายสี และการใช้ความรุนแรง 3) ควรสร้างมาตรฐานทางจริยธรรมสำหรับผู้ส่งสารทางการเมือง เพื่อให้ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคม

ด้านข้อมูลข่าวสาร 1) ควรส่งเสริมการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้การเมืองเป็นเรื่องที่ทุกคนสามารถมีส่วนร่วมได้ 2) สื่อมวลชนควรมีความเป็นอิสระจากอิทธิพลทางการเมืองและผลประโยชน์ส่วนบุคคล

ด้านช่องทางการสื่อสาร 1) รัฐบาลและบริษัทเทคโนโลยีควรร่วมมือกันในการควบคุมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของข่าวปลอมและข้อมูลที่บิดเบือน 2) สร้างชุมชนออนไลน์ที่สร้างสรรค์ โดยสร้างพื้นที่ออนไลน์ที่ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ และตรวจสอบข้อมูลร่วมกัน

ด้านผู้รับสาร 1) ควรสนับสนุนการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของประชาชน เพื่อให้สามารถประเมินข้อมูลและตัดสินใจได้อย่างรอบคอบ 2) ควรกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารและแสดงความคิดเห็นทางการเมือง

อภิปรายผลการวิจัย

1. การสื่อสารทางการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของประชาชนเขตเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะ การสื่อสารทางการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ เป็นการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อเผยแพร่ข้อมูล แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และระดมทรัพยากร กลยุทธ์นี้พลิกโฉมการเมืองยุคใหม่ ทำให้พรรคการเมืองเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้โดยตรง สร้างฐานมวลชน และขับเคลื่อนขบวนการทางสังคมได้อย่างรวดเร็วโดยไร้ข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ เป็นไปตามทฤษฎีการสื่อสารทางการเมือง (ภพพล เตมธีรกิจ, 2566) ซึ่งประชาชนในเขตเทศบาลนครสวรรค์มีการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างแพร่หลาย ทำให้สามารถรับรู้ ติดตาม และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางการเมืองได้อย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ภาพรวมของระดับการสื่อสารทางการเมืองอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของมนัสสันท์ ศิวะพรพัฒนา (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งทั่วไปของประชาชนในอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

พบว่า ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนในอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบระดับการสื่อสารทางการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของประชาชนเขตเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน ความคิดเห็นต่อระดับการสื่อสารทางการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของประชาชนเขตเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ทั้งนี้เพราะ การสื่อสารทางการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ คือ การแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร และแนวคิดทางการเมืองระหว่างนักการเมือง พรรคการเมือง ภาคประชาสังคม และประชาชน ผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล เช่น Facebook, TikTok, และ YouTube การสื่อสารทางการเมืองมีบทบาทสำคัญต่อการชี้แจงและส่งเสริมความเข้มแข็งของระบอบประชาธิปไตย โดยทำหน้าที่ถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารทางการเมืองอย่างรอบด้าน เปิดพื้นที่ให้ประชาชนและกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างเสรีและเท่าเทียม ตลอดจนส่งเสริมการตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐให้เกิดความโปร่งใสและความรับผิดชอบต่อประชาชน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการสื่อสารทางการเมืองเป็นกลไกสำคัญในการเชื่อมโยงประชาชนกับกระบวนการทางการเมืองและสนับสนุนการดำเนินงานของระบอบประชาธิปไตย (ชนะศึก วิเศษชัย, 2568) ซึ่งประชาชนในเขตเทศบาลนครนครสวรรค์ที่มีอายุน้อยหรือมีระดับการศึกษาสูงมักมีทักษะด้านดิจิทัลและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางการเมืองมากกว่า ขณะที่อาชีพที่แตกต่างกันย่อมมีบริบททางสังคมและความสนใจทางการเมืองที่ไม่เหมือนกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธยา สินชัย (2567) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วไป ของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน ความคิดเห็นต่อการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

3. การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการสื่อสารทางการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของประชาชนเขตเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านผู้ส่งสาร ควรสร้างกลไกในการตรวจสอบข้อเท็จจริงของข้อมูลข่าวสารทางการเมือง เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นกลาง ด้านข้อมูลข่าวสาร ควรส่งเสริมการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่าง

สร้างสรรค์ เพื่อให้การเมืองเป็นเรื่องที่ทุกคนสามารถมีส่วนร่วมได้ ด้านช่องทางการสื่อสาร ควรร่วมมือกันในการควบคุมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของข่าวปลอมและข้อมูลที่บิดเบือน และด้านผู้รับสาร ควรสนับสนุนการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของประชาชน เพื่อให้สามารถประเมินข้อมูลและตัดสินใจได้อย่างรอบคอบ ทั้งนี้เพราะ การประยุกต์ใช้หลักธรรมพละ 4 ในการสื่อสารทางการเมืองบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ เป็นการสร้างเกราะป้องกันและขับเคลื่อนการเมืองเชิงบวก โดยมุ่งเน้น ปัญญา (ความรู้) วิริยะ (ความมุ่งมั่น) อดวิริยะ (ความสุจริต) และ สังคหะ (การสงเคราะห์) เพื่อลดความเกลียดชังและสร้างสรรค์คุณภาวะในโลกดิจิทัล ซึ่งประชาชนในเขตเทศบาลนครนครสวรรค์ เป็นไปตามหลักพุทธธรรม (พระครูสมุทรวชิราวุธ (ธัญชัย อริณชัย), พระครูสังฆรักษ์อริวัฒน์ อริวิฑฒโน (วัดตะลิวชัย) และพระสมุห์กัมพล กิตติโก (บุญนิยม), 2569) มีการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์และการควบคุมการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างเหมาะสม จะช่วยลดปัญหาข่าวปลอมและความรุนแรงทางวาจา อันจะนำไปสู่การพัฒนาการสื่อสารทางการเมืองที่เกื้อกูลต่อสังคมประชาธิปไตยโดยรวม สอดคล้องกับงานวิจัยของพิบูลย์ เพียรพานิชกุล, อัครารวรรณ์ ไชยะเขียว และยุทธนา ปาณิต (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการสื่อสารทางการเมืองตามหลักพุทธธรรม พบว่า การสื่อสารทางการเมืองของผู้นำที่มีต่อประชาชนในสังคมปัจจุบัน คือเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ เพราะปัจจุบันการสื่อสารทางการเมืองในประเทศไทยจะประสบปัญหาจากผู้สื่อสาร เนื่องจากผู้นำทางการเมืองในระดับต่างๆ ยังขาดทักษะในการสื่อสาร ซึ่งเป็นปัจจัยหลักมาจากข้อจำกัดหลายด้าน อาทิเช่น ผู้สื่อสารขาดทักษะในการเข้าถึงข้อมูลที่ไม่รู้จริง กระบวนการสื่อสารไม่มีความชัดเจน เครื่องมือสื่อสารยังไม่ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน และผู้รับสารยังไม่สามารถเข้าถึงสารที่ผู้ส่งสารส่งมาได้อย่างแท้จริง

องค์ความรู้ใหม่

การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการสื่อสารทางการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของประชาชนเขตเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักธรรมพละ 4 ที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ได้จากงานวิจัย สรุปได้ว่า

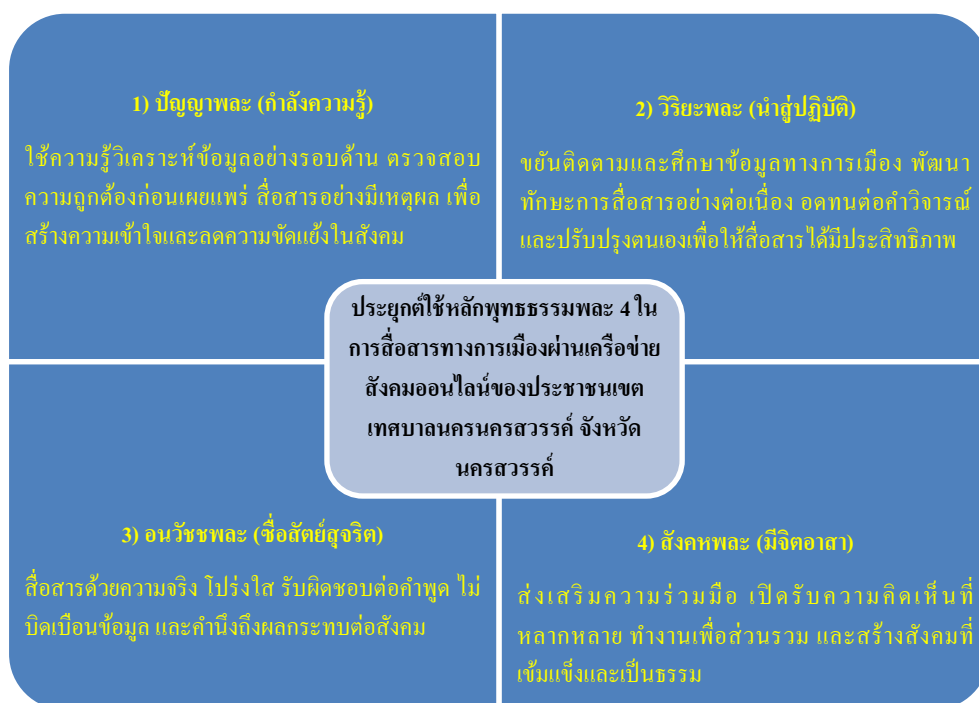
1. ปัญญาพละ (กำลังความรู้) ปัญญาพละ หรือ กำลังความรู้ เป็นพลังที่สำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิต และเมื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการสื่อสารทางการเมือง จะช่วยให้การสื่อสารนั้นมี

ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสร้างผลกระทบที่ดีต่อสังคมได้ การใช้ปัญญาในการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมาอย่างรอบด้าน ก่อนที่จะนำไปเผยแพร่ต่อ เพื่อให้แน่ใจว่าข้อมูลนั้นถูกต้องและเป็นประโยชน์ในการสร้างสรรค์เนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ส่งเสริมความเข้าใจอันดี และหลีกเลี่ยงการสร้างความแตกแยก ได้ตอบกับผู้อื่นอย่างสุภาพ เหตุผล และเปิดใจรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง ซึ่งผู้สื่อสารทางการเมืองควรศึกษาประเด็นทางการเมืองที่ตนเองสนใจอย่างละเอียดรอบด้าน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและครอบคลุม ศึกษาหลักการทางการเมืองต่างๆ เช่น ระบบการปกครอง การเมืองระหว่างประเทศ จะช่วยให้ผู้สื่อสารสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองได้อย่างรอบคอบตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูลก่อนจะนำข้อมูลใดๆ มาเผยแพร่ ควรตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูลให้แน่ใจว่าเชื่อถือได้ วิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้านพิจารณาข้อมูลจากหลายๆ แง่มุม เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่รอบคอบและสมเหตุสมผล หลีกเลี่ยงการเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง การเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง อาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดและความขัดแย้งในสังคมได้

2. วิริยะพละ (นำสู่ปฏิบัติ) วิริยะพละ หรือ กำลังแห่งความเพียร เป็นพลังที่สำคัญในการสื่อสารทางการเมือง การนำวิริยะพละมาประยุกต์ใช้ จะช่วยให้การสื่อสารของเรามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีได้ หมั่นติดตามข่าวสารและข้อมูลทางการเมืองอยู่เสมอ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ ศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับการอยู่ร่วมกันในสังคม เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการสื่อสารความพยายามหมั่นศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับประเด็นทางการเมืองต่างๆ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจที่รอบด้าน เพียรพยายามสื่อสารให้เข้าใจง่าย สร้างสรรค์ และกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วม อดทนต่อการถูกวิพากษ์วิจารณ์ และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขตนเองอยู่เสมอ สื่อสารกับประชาชนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึง พยายามปรับปรุงวิธีการสื่อสารให้ทันสมัยและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากขึ้น ฝึกฝนทักษะการพูด การเขียน และการนำเสนอ เพื่อให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ นักการเมืองต้องหมั่นลงพื้นที่พบปะประชาชน ฟังปัญหา และนำปัญหาไปแก้ไข นักกิจกรรมต้องจัดกิจกรรมรณรงค์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงปัญหาและร่วมกันแก้ไข ส่วนผู้สื่อข่าวต้องสืบค้นข้อมูลข่าวสารอย่างละเอียดรอบด้าน และนำเสนอข่าวสารที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อสังคม

3. อนุรักษ์พล (เชื้อสัตย์สุจริต) อนุรักษ์พล หรือ กำลังแห่งความซื่อสัตย์สุจริต เป็นคุณธรรมอันสูงส่งที่ควรนำมาประยุกต์ใช้ในทุกด้านของชีวิต รวมถึงการสื่อสารทางการเมือง การนำหลักธรรมนี้มาใช้ จะช่วยสร้างความน่าเชื่อถือ และความไว้วางใจให้กับผู้คนได้เป็นอย่างดี หลีกเลี่ยงการพูดโกหกหรือข้อมูลที่บิดเบือน เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลที่ถูกต้อง เปิดเผยข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา โดยเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตนเองหรือองค์กรอย่างโปร่งใส เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ รักษาคำพูดเมื่อให้คำมั่นสัญญาใดๆ ก็ตาม ควรปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด รับผิดชอบต่อคำพูดของตนเอง เมื่อพูดอะไรออกไปแล้ว ควรรับผิดชอบต่อผลกระทบที่ตามมา ทุ่มเทในการทำงาน เพื่อให้ได้ผลงานที่มีคุณภาพ ไม่กระทำการทุจริตหรือคอร์รัปชันในทุกกรณี นักการเมืองรู้ถึงผลกระทบของการสื่อสารของตนเองต่อผู้อื่นและสังคม ควบคุมอารมณ์ ไม่ใช้อารมณ์ในการสื่อสาร และหลีกเลี่ยงการใช้คำพูดที่รุนแรง หรือข่มขู่ ตั้งสติในการตัดสินใจ และไม่หลงไปกับกระแสของความคิดเห็นที่ไม่เป็นประโยชน์

4. สังคหพล (มีจิตอาสา) สังคหพล หรือ กำลังแห่งความสามัคคี เป็นพลังที่สามารถนำมาสร้างความร่วมมือและความสามัคคีในหมู่คนได้เป็นอย่างดี การประยุกต์ใช้ในการสื่อสารทางการเมือง จะช่วยสร้างสังคมที่เป็นประชาธิปไตยที่เข้มแข็งและยั่งยืน สร้างความสามัคคีในสังคม โดยการส่งเสริมความเข้าใจอันดี และการทำงานร่วมกัน สร้างเครือข่ายกับผู้ที่มีความคิดเห็นที่แตกต่าง เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมกันแก้ไขปัญหา และเป็นผู้นำในการสร้างสังคมที่เป็นธรรมและมีความสุข ร่วมมือกับทุกภาคส่วนโดยทำงานร่วมกับทุกภาคส่วนในสังคม ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาคประชาสังคม เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาของประเทศ สร้างเครือข่ายกับกลุ่มคนที่มีความคิดเห็นที่แตกต่าง เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมกันหาทางออก เป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงานร่วมกัน และการให้บริการสังคม กระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของประเทศการมีจิตอาสา เสียสละเพื่อส่วนรวม ยินดีที่จะเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน

แผนภาพที่ 1 แสดงองค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. เทศบาลนครนครสวรรค์ ควรส่งเสริมความรู้ และทักษะด้านสื่อดิจิทัลให้กับประชาชน สอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับสื่อดิจิทัล และการรู้เท่าทันสื่อในหลักสูตรการศึกษาตั้งแต่ระดับพื้นฐาน โดยมีการจัดอบรมให้กับประชาชนทั่วไป นักการเมือง หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างมีวิจารณญาณบรรณรักษ์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารก่อนแชร์กันเอง

2. สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดนครสวรรค์ ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย ช่องทางการมีส่วนร่วม สร้างช่องทางให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะนโยบายผ่านช่องทางออนไลน์ การรับฟังความคิดเห็น โดยหน่วยงานภาครัฐ และพรรคการเมืองต้องเปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและนำไปพิจารณา

ในการกำหนดนโยบาย สร้างกลไกในการตรวจสอบการทำงานของภาครัฐและพรรคการเมืองให้มีความโปร่งใส

3. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ให้หน่วยงานภาครัฐ และพรรคการเมืองเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและกิจกรรมทางการเมืองอย่างโปร่งใส และความถูกต้อง โดยบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันการเผยแพร่ข้อมูลเท็จ ข่าวดลอม และการบิดเบือนข้อมูล และกำหนดให้ผู้เผยแพร่ข้อมูลต้องรับผิดชอบต่อนเนื้อหาที่เผยแพร่ออกไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. เทศบาลนครนครสวรรค์และหน่วยงานท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้และทักษะการใช้สื่อสังคมออนไลน์แก่ประชาชน โดยเน้นการตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร การรู้เท่าทันสื่อ และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองอย่างสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมการสื่อสารและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอย่างเหมาะสม

2. ผู้นำท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตเทศบาลนครนครสวรรค์สามารถใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงคุณธรรม โดยประยุกต์หลักพุทธธรรม ร่วมกับการสื่อสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและลดความขัดแย้ง

3. ผู้นำท้องถิ่น สามารถใช้ผลการวิจัยเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลและการสื่อสาร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ความโปร่งใส และการเข้าถึงข้อมูลของประชาชน

คำรับรองและการเปิดเผยข้อมูลของผู้เขียน

1. การเปิดเผยผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest)

ผู้เขียนขอรับรองว่า ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนใดๆ (Conflict of Interest) ไม่ว่าจะเป็นทั้งทางการเงินและมิใช่ทางการเงิน ที่อาจมีอิทธิพลต่อการออกแบบและดำเนินการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล ตลอดจนการนำเสนอและเผยแพร่ผลการวิจัยในบทความฉบับนี้

2. การใช้ปัญญาประดิษฐ์และเทคโนโลยีสนับสนุนการจัดทำต้นฉบับ

ผู้เขียนขอรับรองว่า ในกระบวนการจัดทำต้นฉบับบทความฉบับนี้ มิได้มีการใช้ปัญญาประดิษฐ์เชิงกำเนิด (Generative AI) หรือเทคโนโลยีที่ใช้ปัญญาประดิษฐ์ช่วยในการจัดทำเนื้อหา ไม่ว่าจะเป็นการระดมความคิด การค้นคว้าและสังเคราะห์ข้อมูล การร่างหรือสร้างเนื้อหา การเรียบเรียง การตรวจแก้ภาษา การวิเคราะห์ข้อมูล หรือการจัดทำส่วนใดส่วนหนึ่งของบทความ

เนื้อหาทั้งหมดในบทความฉบับนี้จัดทำ ตรวจสอบ และเรียบเรียงโดยผู้เขียน โดยผู้เขียนรับผิดชอบต่อความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ และความสมบูรณ์ของเนื้อหาทั้งหมดในบทความฉบับนี้

3. คำรับรองเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล (Data Availability Statement)

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้รับการเก็บรวบรวมและจัดการโดยผู้เขียนตามวัตถุประสงค์และระเบียบวิธีวิจัยที่กำหนดไว้ การเปิดเผยหรือการเข้าถึงข้อมูลจะดำเนินการภายใต้ข้อกำหนดด้านจริยธรรมการวิจัย ความเป็นส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล และสิทธิในการเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ ผู้สนใจสามารถติดต่อผู้เขียนเพื่อขอข้อมูลเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสมและภายใต้เงื่อนไขที่ไม่ขัดต่อหลักจริยธรรมและการคุ้มครองข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

4. คำรับรองด้านจริยธรรมการวิจัย (Ethics Statement)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยยึดหลักจริยธรรมทางวิชาการอย่างเคร่งครัด ตลอดทุกขั้นตอนของกระบวนการวิจัย ตั้งแต่การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลการวิจัย ตลอดจนการเผยแพร่ผลงาน โดยคำนึงถึงความถูกต้อง ความซื่อสัตย์ทางวิชาการ การรักษาความลับและความเป็นส่วนตัวของข้อมูล และไม่นำเสนอข้อมูลในลักษณะที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ข้อมูลทั้งหมดถูกนำมาใช้เพื่อวัตถุประสงค์ทางวิชาการและการวิจัยเท่านั้น

5. แหล่งทุนสนับสนุนการวิจัย (Funding)

การศึกษาวิจัยและการจัดทำบทความฉบับนี้ไม่ได้รับทุนสนับสนุนจากหน่วยงาน องค์กร บริษัท หรือแหล่งทุนภายนอกใด ๆ โดยผู้วิจัยดำเนินการศึกษาวิจัยโดยไม่มีผู้ให้ทุนที่มีบทบาทต่อการออกแบบการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล หรือการตัดสินใจเผยแพร่ผลงานวิจัย

6. กระบวนการของผู้มีส่วนร่วมตามหลัก CRediT

นราพงษ์ วสุภูมิตานนท์: แนวคิดและการออกแบบการวิจัย (Conceptualization), การดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล (Investigation), การวิเคราะห์ข้อมูล (Formal Analysis) และการเขียนต้นฉบับ (Writing – Original Draft)

ภราดร แก้วบุตรดี: การกำกับดูแลและให้คำปรึกษา (Supervision) และการตรวจทานและปรับปรุงต้นฉบับ (Writing – Review & Editing)

เอกสารอ้างอิง

ชนะศึก วิเศษชัย. (2568). การสื่อสารทางการเมืองกับการธำรงรักษาและสร้างความเข้มแข็งให้แก่วาระของประชาชาติไทย. *วารสารศิลปการจัดการ*, 9(1), 444–461. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jam/article/view/273696>

ปภพพล เต็มธีรกิจ. (2566). การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการมีส่วนร่วมทางการเมือง: กรณีศึกษาจังหวัดปทุมธานี. *วารสารวิชาการนอร์ทเทิร์น*, 9(3), 13-28. <https://so09.tci-thaijo.org/index.php/AJntc/article/view/1749>

ปาริชาติ ชุมพงศ์. (2568). *การสื่อสารของนักการเมืองท้องถิ่นที่มีผลต่อการบริหารงาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช*. [วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยสาขาวิชารัฐศาสตร์]. E-thesis Central Library Mahachulalongkornrajavidyalaya University <https://e-thesis.mcu.ac.th/items/8538>

พระครูสมุทรวชิรานุวัตร (ธัญชัย อริยชัย), พระครูสังฆรักษ์อริวัฒน์ อธิวัฒน์โน (วัดตะสรีชัย) และ พระสมุห์กัมพล กิตติโก (บุญนิยม). (2569). การไตร่ตรองก่อนเผยแพร่สารทางการเมืองในสื่อสังคมออนไลน์: การประยุกต์หลักธรรมเพื่อการสื่อสารอย่างรับผิดชอบของพลเมือง. *วารสารพุทธนวัตกรรมการจัดการ*, 9(1), 193-206. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/bim/article/view/291614>

พิบูลย์ เพียรพานิชกุล, อัครวรินทร์ ไชยะเขียว และยุทธนา ปาณิต. (2564). การสื่อสารทางการเมืองตามหลักพุทธธรรม. *วารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์*, 7(2), 155-167. <https://ojs.mbu.ac.th/index.php/jslc/article/view/1803>

มนัสนันท์ ศิวะพรพัฒนา. (2564). การสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนในอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี. [สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย]. หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์. https://gradpol.mcu.ac.th/wp-content/uploads/%A1%E0%B8%99%E0%B8%B1%E0%B8%AA%E0%B8%99%E0%B8%B1%E0%B8%99%E0%B8%97%E0%B9%8C-%E0%B8%A8%E0%B8%B4%E0%B8%A7%E0%B8%B0%E0%B8%9E%E0%B8%A3%E0%B8%9E%E0%B8%B1%E0%B8%92%E0%B8%99%E0%B8%B2_watermark.pdf

มัลลิกา บุญมีตระกูล มหาสุข. (2565). การสื่อสารทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์. *วารสารปรัชญาปริทรรศน์*, 27(2), 63-81. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/phiv/article/view/259896>

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดนครสวรรค์. (2568). รายงานประจำปี 2568. สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดนครสวรรค์. https://www.nw-local.go.th/files/com_order/2025-09_a26800b90baa621.pdf

สุหทัยา สิ้นชัย. (2567). การสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วไป ของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. [สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย]. หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์. https://gradpol.mcu.ac.th/wp-content/uploads/2025/01/01-%E0%B8%99%E0%B8%B2%E0%B8%87%E0%B8%AA%E0%B8%B8%E0%B8%AB%E0%B8%B1%E0%B8%97%E0%B8%A2%E0%B8%B2-%E0%B8%AA%E0%B8%B4%E0%B8%99%E0%B8%8A%E0%B8%B1%E0%B8%A2_watermark.pdf

Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). Harper & Row.